(Төрийн шагналт яруу найрагч
Ч. ЛХАМСҮРЭН)

НАЙРАМДАЛ ДРУЖБА

Мөрөн Сэлэнгэ, Байгальд зорьдоог
Москвагаас манайд ган зам ирдэг
Ухаа хонгорын эзэн орос оронд очсоон
Улаан цэргийн тусламж энэ нутгаар ирсээн

Ленин Сүхбаатар
Москва—Улаанбаатар
Монгол—Зөвлөлт
Найрамдал—Дружба

Эвт модныхоо учир утгаас эхлээд
Эрхий хуруу шигээ бие биендээ итгэдэг
Эрхэм дотно ахан дүү болсон бид
Эцэг эхийн төрсөн үрс шиг барилдаатай

Ленин Сүхбаатар
Москва—Улаанбаатар
Монгол—Зөвлөлт
Найрамдал—Дружба

Хатуу тэмцэлд ган төмөр шиг хатуужсан
Халуун ажилд гал дөл шиг зоригжсон
Сэтгэлийн тасрашгүй бат утсаар холбоотой
Итгэлийн эвдэршгүй энх мөнхийн сүлбээтэй

Ленин Сүхбаатар
Москва—Улаанбаатар
Монгол—Зөвлөлт
Найрамдал—Дружба

ЗСБНХУ-ын ажилчин анги ба сэхээтэн

Сүүлийн үеийн мэдээнээс үзвэл ЗСБНХУ—д биеийн ба оюуны хөдөлмөр эрхэлж буй иргэдийн дунд ажилчин ангийн эзлэх хувийн жин 55 хувь болжээ.

Тооны хувьд Зөвлөлтийн нийгэмд хоёр дугаарт орох нийгмийн бүлэг нь сэхээтнүүд юм.

1940—1967 оны хооронд ЗСБНХУ—ын ажилчин ангийн тоо 2,4 дахин, сэхээтний тоо бараг 2 дахин өсчээ.

ЗСБНХУ—ын дөрвөн ажилчин тутамд оюуны хөдөлмөрийн нэг ажилтан ноогддог болов.

Шинжлэх ухаан, техникийн хөгжилтэй уялдан ажилчин, сэхээтэн хоёрын харьцаа оюуны хөдөлмөрийн ажилтны талд давуутайгаар өөрчлөгдөх төлөвтэй байна.

Тэгэхдээ ажилчны ихэнх мэргэжилд оюуны хөдөлмөр биеийн хөдөлмөрөөс давж, ажилчин анги боловсролынхоо түвшинээр сэхээтэнд улам бүр ойртох юм гэдгийг анхаарах хэрэгтэй.

Зөвлөлт Холбоот Улсад бусад социалист орнуудтай адил биеийн ба оюуны хөдөлмөрийн ажилтнуудын хоорондох ялгаа арилах үйл явц тасралтгүй үргэлжилж байна.

Өндөр мэргэжилтэй олон зуун мянган ажилчид оюуны нарийн хөдөлмөр эрхэлж байна.

Түүхийн явц дэлхий дахины сэхээтнийг ажилчин ангийн байр сууринд улам бүр ойртуулсаар байна.

Зөвлөлт Холбоот Улс болон бусад социалист оронд ажилчин анги, сэхээтэн хоёрын хоорондын ойртолт бүр эрчимтэй явагдаж байна.

Сэхээтнүүд өөрсдийн эрмэлзэл, бүрэлдэхүүний хээ хувьд улам бүр хөдөлмөрийн ардын, ажилчин тариачны шинж чанартай болж байна.

(АПН)

Ихэр тугалсан үнээ, ирээдүйн саальчин хоёр
Н. Мөнхөөгийн авсан судалбар зураг

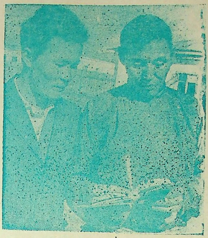

Зураг дээр: Баянзүрх сумын ХБ ангийн ня-бо Базарсүрэн, Баян сумын ХБ ангийн ня-бо Дашжамц нар ажлынхаа аргыг харилцан ярилцаж байна.

Гэрэл зургийг Х. Аръяажав

ОКТЯБРЬ

Монопольт хөрөнгөтний ноёрхлыг
Устгаж гээсэн октябрь
Мохошгүй зоригт ядуусаас
Ургаж гийсэн октябрь
Ильич багшийн сургаалаар
Энхжиж торнисон октябрь
Эрин цагийн хөгжлийг
Эмхлэж тогтсон октябрь
Сансар огторгуйн уудмыг
«Союз»-аар шинжилсэн октябрь
Бүхий л гариг ертөнцийг
Бүхэлд нь шинэчлэх октябрь.

Н. Нямдаваа

ДЭЛХИЙН АЛТАН ГАДАС

Колумб, Америк тивийг нээж байсан тэр үед намаг байсан газар Нева мөрний эрэгт Петр хааны нэг бяцхан модон байшингаар суурь нь тавигдсан Ленинград хот 266 жил болж байгаа боловч дэлхийн эртний том хотуудаас хамгийн залуу нь юм.

Петроград хот нь уран зохиол, хөгжим, уран барилга, гар урлалын гайхамшигт цогцолбороороо зөвхөн орос орноор үл барам даян дэлхийд цуутай билээ.

Петроградад дэлхийн анхны социалист хувьсгал үүсч, дэлхий дээр анхны социалист төр үйл ажиллагаагаа явуулж эхэлсэн, үеийн үед үүрд мөнх дурсагдах гавъяатай хот юм.

Ленинград хотод 3,6 сая гаруй хүн оршин суудаг.

Ленинградынхны найман хүний нэг нь сургуульд суралцаж, есөн хүнд нэг оюутан ноогдож байна.

Энд дэлхийн 75 орноос 3500 оюутан суралцаж мэргэжил эзэмшиж байна.

Ленинградад 300 орчим эрдэм шинжилгээний хүрээлэн, 41 дээд сургуульд, 77 академич, 900 профессор багшлаж байна. Ленинградад 20 минут тутамд нэг шинэ сууц ашиглалтанд орж байна.

Зөвхөн 1959—1965 онуудад 24 больниц, хүүхдийн 37 поликлиник, 140 сургууль, хүүхдийн 500 байгууллага бий болсон байна.

Ленинградын эртний заводын нэг нь Кировын нэрэмжит (хуучин Путиловын) завод юм.

Энэ үйлдвэр 1924 оны 5 дугаар сард Зөвлөлтийн анхны тракторыг үйлдвэрлэн гаргасан.

Одоо энд Антарктидын аялалд зориулсан хүчирхэг Вездеход (газар сайгүй явагч) хамгийн хүчирхэг «Кировец» 800 гэдэг трактор үйлдвэрлэж байна.

Энэ үйлдвэр нь хувьсгалтай шууд холбоотой. Энд 1917 оны 5 дугаар сарын 12-нд В. И. Ленин ажилчдын өмнө үг хэлж байсан түүхтэй.

Мөн „Восток" гэдэг загас үйлдвэрийн том бааз баригдаж дууссч байна. Ленинградад хүн төрөлхтний аз жаргалын нийгмийг анх зарлаж, Смольныйд Ильч ажиллаж амьдарч байсан билээ. Эх орны дайны хүнд бэрх жилүүдэд Ленинградчуудын туулж өнгөрүүлсэн 900 хоногийг энэ дэлхий даяар мартаагүй.

Тэд чухам л эх оронч үзэл, зориг баатарлагын үлгэр дууриаллыг үзүүлсэн билээ.

«Тэнгэрийн алтан гадас
Төөрсөн хүнийг авардаг
Дэлхийн алтан гадас
Төөрсөн орныг авардаг»

гэж манай нэгэн нэрт зохиолч бичсэн байдаг.

Өнөөдөр ч дэлхийн алтан гадас „Ленинград" хоцрогдсон орнуудад өгөөмөр гараа сунгасаар, хорвоо ертөнцийг гийгүүлсээр, хосгүй сайхан хөгжлөөрөө улам залууж саар байнам.

Д. Отгон

БАЯНБҮРД БРИГАДЫН ТАЙЛАН

Баянзүрх сумын Монгол—Вьетнамын найрамдалт «Сүхбаатарын зам» нэгдлийн бог малын Баянбүрд бригадын тайлан сонгуулийн хурал бригадын төвд боллоо. 2 жилд хийж гүйцэтгэсэн ажлынхаа тайланг бригадын дарга Төмөрдорж тавьж хэлэлцүүллээ.

200 гаруй өрх айлтай, 35 мянга гаруй малтай энэ бригад сүүлийн жилүүдэд ажил нь өөдрөг нэгдэлч олны сэтгэл зүтгэл нь өндөр болжээ.

2 жилд бүх малаа 105 хувиар өсгөж, уртын ноос, ноолуур, хялгас хөөврийн төлөвлөгөөг 100—113 хувиар, мал эмнэлгийн урьдчилан сэргийлэх тарилгыг 100—113 хувь, 126,0 мянган литр айраг бэлтгэх төлөвлөгөөг 107,1 хувиар биелүүлж, хонь, ямаанаас 96,6 мянган литр сүү ашиглаж, саравчтай хашаа 19, пүнз 20, уурхайн худаг 5, өрөмдмөл худаг 2-ыг ашиглалтанд оруулжээ. Тус бригад сумын аварга, суурийн ахлагч Отгийв, төлийн аварга Кажийкан, ноосны аварга Одхүү, саалийн аварга Бунна, аврага адуучин Балдан, нэг хониноос 12 литр, ямаанаас 17 литр сүү саасан Дуламын Банзрагч, нэг гүүнээс 90 литр сүү саалж 2252 литр айраг хийсэн саальчин Долгор нарын зэрэг тэргүүний хүмүүс олныг төрүүлсэн байна. Тайлангийн хуралд Галдан, Загдрагчаа; Жумдаан, Жамийлаа нарын 20 гаруй малчид үг хэлж тодорхой санал шүүмжлэл тавив. Бригадын зөвлөл, нэгдлийн тайлан сонгуулийн хуралд суух төлөөлөгчдийг санал нэгтэй сонгон баталлаа.

Г. Адъяатогтох

Хариуцлагатай эрхлэгч Н. МӨНХӨӨ

(Х—00783) «Анхдугаар таван жил» сонины үйлдвэрт хэвлэв.

МОНГОЛ—ЗӨВЛӨЛТИЙН НАЙРАМДАЛ МАНДТУГАЙ!

Орон бүхний пролетари нар нэгдэгтүн!

Анхдугаар ТАВАНЖИЛ

Төв аймгийн намын хороо,
А. Д. Х. Гүйцэтгэх захиргааны сонин.

22 дахь жилдээ № 84 (1868) | 1969 оны 11 дүгээр сарын 7 | БААСАН

АУГАА ИХ БАЯР

1917 онд В. И. Ленин тэргүүтэй Зөвлөлт Холбоот Улсын Коммунист намаар удирдуулсан оросын ажилчин анги ба тариачид, манай дэлхийг бүхэл бүтнээр нь ноёрхож байсан капитализмын боолчлолын гинжийг орос оронд анх удаа тас цохиж «Аврор»-ын нижгэнэсэн дуунаар Октябрийн социалист хувьсгалын ялалтыг тунхагласнаар шудрага хүн төрөлхтний түүхэнд социализм коммунизмын ялалтын шинэ эрин үеийг нээсэн билээ.

Агуу их эх орны дайны ялалтын үр дүнд социалист хувьсгал нэгэн улсын хүрээнээс хальж дэлхийн 14 улс гүрэн буюу бүх дэлхийн нутаг дэвсгэрийн 26 хувь, хүн амын 35 хувь, аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүний 40 хувь, хөдөө аж ахуйн нийт бүтээгдэхүүний 50 гаруй хувийг үйлдвэрлэдэг, дэлхийн социалист систем бүрэлдэн тогтнолоо. Ингэснээр хүн төрөлхтний түүхийн хөгжлийн үндсэн хандлага түүний агуулга чиглэл, гол онцлогыг одоо үед дэлхийн социалист систем тодорхойлох боллоо.

Октябрийн өлгий эх орон Зөвлөлтийн ард түмэн Коммунист намынхаа 23 дугаар их хурлын түүхт шийдвэрийг амьдралд хэрэгжүүлж коммунизм байгуулах их үйлстээ шинэ шинэ амжилтыг олсоор байна.

ЗХУ-ын 1968 онд үйлдвэрлэсэн аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүнийг 1913 оныхтой харьцуулбал 73 дахин өслөө. Энэ онд ЗХУ 650 миллиард киловатт цагийн цахилгаан эрчим хүч боловсруулан гаргаж 300 сая гаруй тонн нефть, 600 сая гаруй тонн чулуун нүүрс, 107 сая гаруй тонн болд үйлдвэрлэнэ.

ЗХУ өөрийнхөө асар их хөгжлийн үр дүнд сансрын уудмыг эзэмших талаараа түүхэнд анх удаа гарамгай гавъяаг байгуулсан билээ.

Сансрыг эзэмших талаараа Зөвлөлт Холбоот Улсын олсон бас нэг том амжилт бол энэ 10 дугаар сард «Союз» гурван хөлгөөр 7 баатрууд дүүлэн нисч сансрын жингүйдэх нөхцөлд төмөр ширээж гагнасан явдал сансрыг эзэмшихэд оруулсан хосгүй гайхамшигтай ололт боллоо.

ЗХУ-ын коммунист намын санаачлага чармайлтын ачаар энэ онд дэлхийн коммунист ажилчны намуудын зөвлөлгөөн Москвад хийлгэсэн нь империализмын эсрэг тэмцэх тэмцлийг хүчтэй болгоход онцгой чухал ач холбогдолтой боллоо.

Октябрийн шууд нөлөөгөөр ардын ардчилсан хувьсгалыг хийж эх орондоо социализмыг байгуулж байгаа монголын ард түмэн Октябрийн баярыг өөрийнхөө үндэсний баярын нэгэн адил тэмдэглэн өнгөрүүлдэг сайхан заншилтай билээ.

Октябрийн 52 жилийн ойг угтаж монголын ард түмэн, түүний дотор тус аймгийн бүтээлч хөдөлмөрчид нь энэ онд мал сүргийнхээ элдэв хорогдлыг өнгөрсөн оны энэ үеийнхээс 3,3 дахин багасгаж, энэ онд хүлээж авсан төлөө 96 хувиар бойжуулснаараа мал сүргээ өсгөх сайхан бололцоог оллоо. Улсад бэлтгэх мал бэлтгэл ба ноос, тарваганы арьс бэлтгэлийн төлөвлөгөөнүүдийг 100 ба түүнээс дээш хувиар биелүүлж сайхан амжилтыг гаргалаа. Үйлдвэр, аж ахуйн газрууд энэ оны эхний гурван улирлын төлөвлөгөөг нилээд амжилттай биелүүлсэн дүнгээр аугаа их октябрийн 52 жилийн ойд бэлэг барилаа.

Цаашид түүхт ойнуудыг угтаж өвлийн бэлтгэлийг хангах, мал сүргээ онд бүрэн оруулах, үйлдвэр, аж ахуйн газрууд энэ оны төлөвлөгөөг тоо чанарын талаар давуулан биелүүлэх зэрэг зорилтууд тавигдаж байна.

Ялгуулсан Октябрийн Хувьсгалын 52 жилийн ой мандтугай!

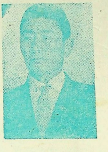

Аймгийн 13 дугаар авто баазын жолооч, БНМАУ-ын Ардын Их Хурлын депутат Ш. Готов IV таван жилийн төлөвлөгөөг 129,2 хувиар биелүүлэн 1971 оныхоо ажилд орж, алтан шар замдаа амжилтаа өргөн явна.

Аймгийн 13 дугаар авто баазын жолооч П.Содномпил улс ардын аж ахуй, соёлыг хөгжүүлэх IV таван жилийн төлөвлөгөөг жил 6 сарын өмнө 101,8 хувиар биелүүлэн 1971 оныхоо ажилд ороод шамдаж байна.

Гэрэл зургуудыг Аръяажав, Дамдиндорж

Баярын хурал

Октябрийн социалист их хувьсгалын 52 жилийн ойн баярын хурал 11 дүгээр сарын 5-нд аймгийн Соёлын ордонд болов.

Хуралд «Октябрийн социалист их хувьсгалын 52 жилийн ой» гэсэн илтгэлийг аймгийн намын хорооны нэгдүгээр нарийн бичгийн дарга Ш.Агваансодов тавив.

Баярын хуралд, манай аймагт ажиллаж байгаа Зөвлөлтийн мэргэжилтнүүд урилгаар оролцов.

Хурлын дараа аймгийн Соёлын ордны жүжигчдийн концерт тоглолоо.

Манай сурвалжлагч

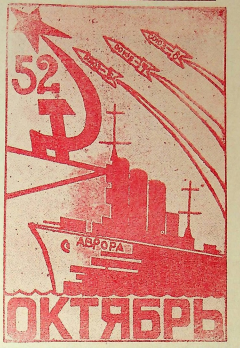

ИХ БАЯРЫН ӨМНӨ

Аймгийн төвийн үйлдвэр, тээврийн газрууд Октябрийн социалист их хувьсгалын 52 жилийн ой угтаж уралдаан өрнүүлж ажилласнаар 10 дугаар сарын төлөвлөгөөт зорилтоо амжилттай биелүүлэв.

● Аймгийн тээврийн 13 дугаар бааз тонн км-ийн төлөвлөгөөг 189,0 хувиар биелүүлж, улмаар жилийн ачаа тээврийн төлөвлөгөөг хугацаанаас нь 2 сарын өмнө 110,9 хувиар биелүүлээд 1970 оныхоо ажилд оров.

Тус баазад ахмад тээвэрчин, МАХН-ын гишүүн, тонн км-ийн аймгийн хошой аврага Содномпил, Ардын Их Хурлын депутат, тонн км-ийн аймгийн аврага Готов нарын зэрэг тэргүүний тээвэрчдээс сурах ажил зохиосны үр дүнд жолооч Ухнаа, Цэрэндорж, Мягмар, С.Шагдар, Осор, Бадарч нарын 10 гаруй тээвэрчид 10 дугаар сарын тонн км-ийн төлөвлөгөөг 217,2-313,5 хувиар биелүүлж бахдам сайхан амжилт гаргалаа.

● Аймгийн Хүнсний комбинатын захиргаа, нам, улс, олон нийтийн байгууллагаас Октябрийн социалист их хувьсгалын 52 жилийн ой угтаж өндөр бүтээлийн 45 хоногийн болзолт уралдаан зарлан явуулж 10 дугаар сарын бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх төлөвлөгөөг нэр төрөл тус бүр дээр нь давуулан биелүүлж үйлдвэрийн дүнгээр 124,6 хувийн амжилт үзүүлэв.

10 дугаар сарын бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх төлөвлөгөөг архи—гоймонгийн цехийн нормчин Цэрэнпагма 149,0 хувь, талхан цехийн нормчин Ч.Цэнд 126,0 хувь, нарийн боовын цехийн нормчин Гэсэржав 124,0 хувиар биелүүлсний гадна архи-гоймонгийн цехийн хамт олон архи үйлдвэрлэх жилийн төлөвлөгөөг хугацаанаас нь 2 сар 5 хоногийн өмнө 119,8 хувиар биелүүлсэн амжилтаар их баяртаа бэлэг барилаа.

Ж. Зэнэмидэр

Бүрэн сумын саальчин, эвлэлийн гишүүн Г.Нонжид энэ онд хариуцсан 15 үнээнийхээ төлийг бүрэн бойжуулаад хөөвөр, хялгасны төлөвлөгөөг 100—гаас дээш хувиар давуулан биелүүлсний гадна нэг үнээнээс 500 литр сүү сааж 6,5 мянган литр сүү тушаах төлөвлөгөөгөө давуулан биелүүлж их ойгоо угтлаа.

МХЗЭ—ийн гишүүн, хоньчин А. Цэвэл энэ онд 300 эм хониноос 300 хурга, 200 ямаанаас 201 ишиг тус тус хүлээн авч үйлдвэрлэлийн даалгаврыг 102,3 хувиар давуулан биелүүлсэн байна.

Э. Эрдэнэчулуун
(Идэвхтэн бичигч эмэгтэй)

Монголын ард түмний эрх чөлөө, зол жаргалын

Аврорын дуу

(Нийтлэл)

Үнэгэн харанхуйг үлдэн хөөсөн үүрийн гэгээ Петрградын тэнгэрт цайж эхэллээ. Босцгоо! гэж Ленин хэлсэн юм.

Энэ дууг «Аврора»-ын дуу зарлан нүргэлэв.

Гүн нойрноосоо сэрэхийг, их тэмцэлд орохыг энэ дуу орчлон ертөнцөд зарлан тунхаглажээ. Тэр дуу эхлээд Орос орныг дараа нь бүх дэлхийг донсолгосон тэмцлийн дуудлага болсон юм.

Тэр дуу талын Монголын зоригийг хөгжөөж, тэмцлийн идэвхийг сэргээсэн аж.

Уужим сэтгэлт монгол эр дөрөөнийхөө сурыг бөхөлж, уян хоолойт монгол бүсгүй ялахын итгэгийг билэгдэх шинэ цагийн «Тоорой банд»-ийг аялж суусан билээ.

Түмэн олны зоригийг зангидан, ард түмний тархи б о л ж жолоодсон МАХН, Тужийн нарсанд түүдэг асааж, «Ш и в э э хиагт»-аар шинэ цагийн дуулал өргөсөн юм. Их Лениний гэрээсэлсэн улс түмний найрамдалд үнэнч байж, ... байн байсаар бүх дэлхийг бүрхэх» Октябрийн тугийг өндөрт өргөсөн ууган орны хамт хорь гаруй жил хоёулханаа энхийн харуулд зогсоон. Дайсан этгээд нойроос сэрсэн олныг ноомой дорой байлгах гэж Тахиа жил Тамсагийн талаар, Туулай жил Тунгалаг Невийн эргээр довтолж байлаа. Тэгээд ард түмний хэлдгээр идсэн эрүү хувхайрч, идүүлсэн бут ургаад шинэ амьдралын илч гэрэл сая олны зүрх сэтгэлд уусан шингэж, баяр бахдалын наран болон цацарсаараа.

Дэвшил хөгжлийн манлай шинэ нийгмийн он тоолол эхлээд хагас зуун жил гаруй өнгөрчээ.

Аврорын сүрлэг дуу одоо хөгжмийн түрлэг болон цуурайтаж байнам. «...Тив алгасах пуужин адил нийгэм алгасан хувьсгал хийсэн» монголчууд өнөөдөр түүхийн хуудсанд нэрээ өргөж, хиймэл дагуулын эрин үеийг алдаршуулан, дуулим хорвоод дуугаа хадааж явна. Аврорын дуугаар эхэлсэн хөгжмийн цуурна тив ертөнцөөс хальж, холын одон дээр, тэргэл саран дээр түгэн тархаж байгааг хүн төрөлхтөн мишээл дүүрэн харцаар ширтэн сууна.

Д.Сундуй

Их баяр угтсан амжилт

Бүрэн сумын холбооны салбар Октябрийн хувьсгалын 52 жилийн ойг угтаж социалист уралдааныг өрнүүлсний үрээр 2 сарын өмнө 1969 оны орлогын төлөвлөгөөг 102,5 хувь, солилцолтын төлөвлөгөөний 2 үзүүлэлтийг 100—210 хувиар биелүүлэв.

Гавшгайчдын зөвлөлгөөнд шалгарагсад

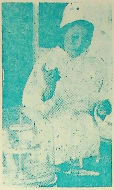
Аймгийн аптекийн лаборант Зүмхүү

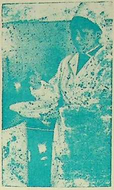
1 дүгээр гуанзны тогооч Даваажав

«Анхдугаар таван жил» сонины үйлдвэрийн үсэг өрөгч Ж.Дэжид

Гэрэл зургуудыг Л.Дамдиндорж, Х.Аръяажав

Билчээр дэх ухуулга

Сүүмэлзэн харагдах уулсын наадах зэргэлээ татсан уудам хөндийд хонин сүрэг тавтайяа идээшлэн, хоньдын захад эмээлтэй хоёр морь толгой хаялан ялаархана. Дэргэд нь хоёр хүн сууж цаас харандаа барьж дэвтэр дэлгэн байх аж. Бид нилээд гайхан хүрч очвол:

Дунд зэргийн нуруутай ахимаг насны хүрэн бор царайтай эр, өөрийгөө Өндөрширээт сумын 1 дүгээр бригадын намын хэсгийн зохион байгуулагч, ухуулагч Магсаржав гэж танилцуулав.

Ухуулагч Магсаржав нам, засгийн тогтоол шийдвэр, бодлогыг тэргүүн туршлага өөрийн аймаг, сумын амьдрал практикаар урган гарч байгаа туршлагаар баяжуулан ойлгомжтой тайлбарлан таниулдаг, арав гаруй жилийн баялаг туршлагатай тэргүүний ухуулагч юм.

Ухуулагч Магсаржавын ухуулгын гол арга нь аман ухуулгыг үзүүлэнт ухуулгатай чадамгай хослон явуулдагт оршино. Энэ ухуулагч ярихдаа:

Ямар ч насны хүн, хичнээн өндөр боловсролтой байлаа ч гэсэн агуулга хэлбэр төгөлдөр, чанар үзэмж сайтай үзүүлэнг их сонирхож заавал авч үздэг юм. Иймд аливаа юмны тухай хүнд мянга дахин хэлэхийн оронд нэг удаа үзүүлж, түүнийгээ тайлбарлан ярих нь ашигтай гэж би үздэг гэлээ.

Ухуулгын үзүүлэнг хийхдээ хаягдал чихрийн цаас, консерев, шүдэнзний хайрцаг, барааны хаяг, хэвлэл номын зураг зэргийг ашиглан агуулга төгөлдөр, цэвэр, үзэмж сайтай хийдэг байна.

Магсаржав хөдөлмөрчдэд ярна, ухуулга хийхдээ хүмүүсийн насны байдал эрхэлсэн ажил, боловсролын байдлыг харгалзан явуулдаг онцлогтой юм.

—Би ажлын ид үеэр намын ухуулгыг хөдөлмөрчин түмэнд тайлбарлан таниулахдаа ингэж л малын билчээр, айл өрхөөр хэсэж таниулдаг хүн дээ гээд үзүүлэн таниулах материалаа хамж хавтаслаад мориндоо мордон их хөндийн дундах зөрөг замаар хойт зүг чиглэн тоос татуулан давхин одов.

Ухуулагч Магсаржав нь хэвлэлийн хайчилбар 10 гаруй, 30 гаруй төрлийн ухуулгын үзүүлэнгийн баялаг материал хуримтлуулжээ.

Д.Дуламжав

ӨГӨӨМӨР ТУСЛАМЖ

Монгол—Зөвлөлтийн ард түмэн тавиад жилийн турш мөр зэрэгцэн явж өөрсдийн оронд социализм, коммунизм байгуулж ирэхдээ хоёр орны ард түмний ах дүүгийн барилдалгаа, анд сайн нөхрийн чин үнэнч найрамдлыг бэхжүүлэхийг хамгаас эрхэмлэн ирэв. Энэ гүн зузаан, найрамдлын эхийг дэлхийн хөдөлмөрчдийн суут багш В.И.Ленин, Мон

Ихэр тугалсан үнээ, ирээдүйн саальчин хоёр
Н. Мөнхөөгийн авсан судалбар зураг

пролетарийн интернационализмын зарчимд тулгуурласанаараа улс түмний хоорондын цоо шинэ маягийн харилцааны эхийг тавьсан юм. Манай хоёр орны хооронд 1966—70 онд эдийн засгийн талаар хамтран ажиллах тухай 1967 оны 11 дүгээр сард Москва хотод байгуул

ны нэгээс илүүг ХАА-д, дөрөвний нэг орчим нь аж үйлдвэрт, 24 хувийг орон сууц, нийгэм ахуйн барилга байгууламж байгуулах, үлдсэнийг барилга, тээвэр, холбоо, соёл, эрүүлийг хамгаалахад зориулах юм. IV таван жилд Улаанбаатарын илчит цахилгаан станцын хүч чадлыг нэмэгдүүлэх төвийн районы эрчим хүчний систем байгуулснаар Алтанбулаг, Орхон, Батсүмбэр, Жаргалантын САА зэрэг аж ахуй, сум нэгдлүүд эрчим хүчний системд холбогдох юм.

Зөвхөн сүүлийн 2 жилд ЗХУ—ын хүч хөрөнгө, техникийн туслалцаатайгаар Хатгал Туртын усан замын зогсоол, Улаанбаатарын 2000 ноймертой АТС, эсгий, эсгий гутлын фабрикийн өргөтгөл, тоосгоны II заводын шинэчлэлт Баянзүрхийн бетон гүүр, 20 гаруй мянган хавтгай шоо метр талбай бүхий орон сууц, Улаанбаатар, Дархан хотын үйлчилгээний төв, Баянгүмэн—Чойбалсангийн төмөр замын с а л а а, Баяндэлгэр Заамарын иж бүрэн тохөөрөмжлөгдсөн аж ахуй, Угтаал, Жаргалантын үр цэвэрлэгээний үтрэм, Баянцогтын багсармал тэжээл бэлтгэх станц, Баянчандманий техник—мэргэжлийн сургуулийн иж бүрэн тохөөрөмжлөгдсөн байгууламж зэрэг олон арван газруудыг барьж ашиглалтанд орууллаа.

ЗХУ—ын мэргэжилтнүүд үйлдвэр, хөдөө аж ахуйн салбарт уригдан ирж бид бүхэнд тусласаар байна.

Манай улсад анх удаа сансрын холбооны «Орбита» станц В.И.Лениний мэндэлсний 100 жилийн ойн өмнө 1970 оны 1 дүгээр улиралд ашиглалтанд орох болно.

Энэ таван жилийн үлдэж байгаа 2 жилд хөдөө аж ахуй, үйлдвэр, тээвэр, холбоо, соёл, аж байдлын үйлчилгээний олон газрууд ашиглалтанд орох юм.

ЗХУ—ын өгөөмөр тусламжинд гүнээ талархаж байдаг манай орны хөдөлмөрчид Зөвлөлтийн ард түмэнтэй байгуулсан хэлхээ холбоог улам зузаатган, дэлхийн хувьсгалын их жолоодогч В.И.Лениний мэндэлсний 100 жил, Ардын хувьсгалын 50 жил, ХАА—д нэгдэлжих хөдөлгөөн ялсны 10 жилийн ойг хөдөлмөрийн гялалзсан амжилтаар угтах зориг сэтгэл дүүрэн ажиллаж байна.

Я.Лувсанпунцаг

замыг гэрэлтүүлэн заасан аугаа их Октябрь мандтугай!

Нэгдэлжих хөдөлгөөн ялсны 10 жилийн ойд

ҮҮСЭЛ • ХӨГЖИЛ • ЗОРИЛТ

Бүрэн сумын хөдөлмөрч малчид МАХН-ынхаа мэргэн заалтыг баяртай хүлээн авч анх 1956 онд намын гишүүн Ч. Амгаа, Ж. Зэсэм, Жамсран нар манлайлж Зина, Дугаржав, Г. Амгаа нарын 16 өрх айл сайн дураараа «Бүрэндэлгэрэх» нэртэй ардын үйлдвэрлэлийн нэгдэл байгуулжээ.

Одоо тус нэгдэл мал аж ахуйн 2, туслах үйлдвэрийн 1 бригад, мал аж ахуйн 68 суурьтай, 231,8 мянган га эдэлбэрийн газар нутагтай, 1400 хүн амтай, 350 өрхтэй болж 1960 оныг 1969 онтой зэрэгцүүлэхэд нэгдлийн мөнгөн орлого 5 дахин өслөө.

Тус нэгдлийн гишүүн өрхийн 85 хувь нь радио хүлээн авагчтай, 80 хувь нь оёдлын машинтай болсны гадна нилээд гишүүд шинэ гэр барив.

Сүүлийн 10 жил даралан мал өсгөх ба мах, ноос бэлтгэх төлөвлөгөөг жил даралан биелүүлдэг хөдөлмөрийн их бүтээлийн түүхэн уламжлалтай, Үүнийг маань өндрөөр үнэлж аугаа их Октябрийн социалист их хувьсгалын 50 жилийн ойн нэрэмжит социалист уралдааны дурсгалын үүрт хадгалах тугаар БНМАУ-ын Сайд нарын Зөвлөл, Монголын ҮЭ-ийн Төв Зөвлөлөөс манай нэгдэл шагнагдсан билээ.

Энэ хүндэт шагнал нь манай нэгдлийн үйлдвэрлэн бүтээгч хамт олны улс төр, хөдөлмөрийн идэвхийг улам өрнүүлэв.

Орон даяар нэгдэлжих хөдөлгөөн ялсны 10 жилийн ойг угтсан ажлаа улам эрчимжүүлж мал аж ахуйн суурийн хөдөлмөр зохион байгуулалтыг цэгцлэн сайжруулж, мал өвөлжилтийн ба төл хүлээн авах бэлтгэл ажлыг чанартай хангахаар нэгдлийн хамт олон чармайн ажиллаж байна.

Орон даяар нэгдэлжих хөдөлгөөн ялсны 10 жилийн ойг угтсан хөдөлмөр бүтээлдээ улам их амжилт гаргахыг аймгийн бүх нэгдэлчдэд «Анхдугаар таван жил» сонины хуудсаар дамжуулан нэгдлийнхээ хамт олны нэрийн өмнөөс хүсэн ерөөе.

У. Доржпалам
(Нэгдлийн зөвлөлийн дарга)

ТОВЧХОН

Бүрэн сумынхан үйлдвэрлэлийн салбар бүрт социалист уралдаантай ажилласны үр дүнд 1969 оны улс ардын аж ахуй, соёлын төлөвлөгөөт ажлууд амжилттай биелэгдэв.

Таван төрлийн ноос төрөл бүр дээрээ 100,6-135,6 хувь, малын хашаа барилт, уурхайн худаг гаргалт 100 хувь, нэгдлийн мөнгөн орлого 82,2 хувь, тарвагны арьс тос 100 хувь, өөцгийн тос, ээдэмцэр боловсруулалт 88,8-118,4 хувиар тус тус биелэгдэв.

Сумын харилцаа холбооны орлогын төлөвлөгөө 106,4 хувь, сургуулийн элсэлт, цугларалт 107,9-115,7 хувь, хүн эмнэлгийн амбулаторийн үзлэг, ор хоног ашиглалт 120—140 хувь биелэгдлээ.

Батмөнх

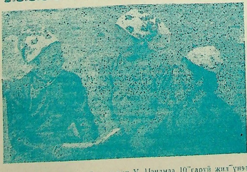

Нэгдлийн тэргүүний саальчин У. Цэндмаа 10 гаруй жил үнээ саах төлөвлөгөөгөө тогтмол биелүүлж иржээ. Тэрээр өөрийн хоёр охиныг саальчин болгож, тэд нь нэгдлийн сайчуулын эгнээнд хүрчээ.
Зураг дээр: (Зүүн гараас) Саальчин У. Цэндмаа өөрийн хоёр охин Баяраа, Цэвэгмэд нарын хамт байгаа нь.

ДУРСГАЛЫН ТУГТ «БҮРЭНДЭЛГЭРЭХ» НЭГДЭЛ

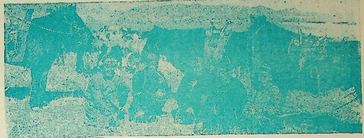

«Бүрэндэлгэрэх» нэгдлийн тэргүүний малчид туршлагаа ярилцаж байна.
Зураг дээр: (Зүүн гараас) Нэгдлийн ууган гишүүн Ж. Зэсэм, төл бойжуулалтын хошой аврага Д. Сосорбарам, эх сүрэгтэн Ц. Мандалсүрэн, хоньчин Б. Бямбаа, С. Жамъян нар сүргийн билчээрт
Гэрэл зургуудыг П. Жанчив

Эргэн санахад . . .

Бүрэн суманд үйлдвэрлэлийн нэгдэл анх байгуулахад элсэн орсон 10 гаруй жилийн өмнөх аз завшаандаа ямагт сэтгэл хангалуун явдаг юм.

Би бага насандаа хувийн хэдэн хонь ямаагаа явганаар хариулдаг байсансан. Манай Бүрэн сумын төвлөрч байгаа энэ газар хувьсгалын өмнө «Төхөмийн сүм хийд» гэдэг ганц дуган байсан юм.

Ардын хувьсгал мандсанаас хойш сумын захиргаа энд төвлөрч нилээд хэдэн барилга баригдсан билээ. МАХН-ын XII, XIII их хурлын шийдвэртэй танилцаад хамтын аж ахуйн давуутай талыг ойлгож бидний 16 хүн 1956 оны хавар санаа сэтгэл нэгдэн тус суманд анх нэгдэл байгуулсан билээ.

Нэгдэлдээ «Бүрэндэлгэрэх» гэж нэр өгч нэгдлийнхээ дотоод дүрмийг батлаж нэгдлийн ерөнхий

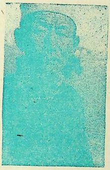

хороог сонгож түүний даргаар нь би сонгогдож нэг жил гаруй ажиллав.

Одоо ууган гишүүн С. Жамсран ээдэмцэрчээр Д, Зинэ хэвлэлийн төлөөлөгчөөр, Ж. Зэсэм хоньчноор, Г. Амгаа үхэрчнээр, би хоёрдугаар бригадын даргаар тус тус ажиллаж байна.

Нэгдэл анх байгуулж байхад юутай байсныг одоотой харьцуулахад сэтгэлд багтамгүйгээр өсч хөгжлөө.

Нэгдэлд орсноос хойш манай гэр бүлийн аж амьдрал сайжран дээшилж миний амины мал энэ хугацаанд 3 дахин өсч, гэр бүлээрээ тохилог сайхан амьдарч байна.

Нэгдэл нийгмийнхээ ажил үйлсэд чадал чинээ гээрээ зүтгэхээс өөр ариун хүсэл эрмэлзлэл надад байхгүй.

Ч. Амгаа

Аврагын туршлага амьдралд

Аймгийн тарга хүчний хоёр удаагийн аврага, БНМАУ-ын Ардын Их Хурлын депутат, хоньчин Ширчингийн билчээрийг сонгон олж малдаа тарга хүч их авахуулдаг туршлагыг нийтийн хүртээл болгохын тулд 1967 оны намар сумынхаа хэмжээний хонь, ямааны хэсгийг зохион байгуулж, Ширчинг ахлагчаар ажиллууллаа.

Хэсгийн малчнаар МАХН-ын гишүүн Жамсрангийн Зэсэм, хоньчин Шарав, Дашцэрэн, Бямбаа нарын 7 айл өрхийн 10 гаруй хүмүүс нэгэн зорилготойгоор ажилдаа орж Ширчин багшийнхаа зааж зөвлөсөн зүйлээс сургамж авч соргог сайхан нутаг билчээрийг сонгон Хашаат, Муу хөөвөр, Далан түрүү, Хар тойром гэдэг газраар отрыг чадамгай зохион байгуулж ажиллацгаан малдаа дундаас дээш тарга хүч авахуулж байна.

1969 онд улсын бэлтгэлд тушаах насны хонь, ямаа хариулсан хоньчин Дашцэрэн, Шарав нарын гурван суурийн улсын бэлтгэлд тушаасан жингээс үзэхэд хонь бүр дунджаар 55 кг, ямаа бүр 42 кг-ийн жинтэй тушаагджээ.

Ингэж энэ хэсгийн малчид нь малдаа сайн тарга хүч авахуулахын зэрэгцээ малаас авах ноолуур ноосныхоо төлөвлөгөөг цөм бүрэн биелүүлж тарган мал тал бүрийн ашигтай гэсэн ахмадынхаа сургаалыг амьдралд хэрэгжүүлэн баяр бахдалтай шургуу хөдөлмөрлөж байна.

Х. Дугар
(Намын үүрийн орлогч)

Саальчин, хоньчин хоёр

Бүрэн сумын саальчин, эвлэлийн гишүүн Г.Нонжид энэ онд хариуцсан 15 үнээнийхээ төлийг бүрэн бойжуулаад хөөвөр, хялгасны төлөвлөгөөг 100-гаас дээш хувиар давуулан биелүүлсний гадна нэг үнээнээс 500 литр сүү саах 6,5 мянган литр сүү тушаах төлөвлөгөөгөө давуулан биелүүлж их ойгоо угтлаа.

МХЗЭ-ийн гишүүн, хоньчин А. Цэвэл энэ онд 300 эм хониноос 300 хурга, 200 ямаанаас 201 ишиг тус тус хүлээн авч үйлдвэрлэлийн даалгаврыг 102,3 хувиар давуулан биелүүлсэн байна.

Э. Эрдэнэчулуун
(Идэвхтэн бичигч эмэгтэй)